

lines of personality: persistence, honesty, industriousness, sense of collectivism and others.

Work with different materials was acknowledged as basis of all pedagogical work in educational process of preschool and due to which necessary skills were formed became basis of subsequent labour activity of personality and testified about priority of this direction in education of children under school age.

Ideas to use labour, which were elucidated in the first program for preschool had an important value for creation programmatic methodical documents in subsequent periods of development of the national system of preschool education.

ІГРОВІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ «МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ»

**Липська І. І.
УДК: 371.3:004**

В статтє изложено теоретическое обоснование необходимости формирования межкультурной компетентности у будущих специалистов отрасли международного туризма средствами игровых и информационных технологий. Предложены этапы реализации межкультурного подхода в процессе обучения.

Ключевые слова: межкультурная компетентность, отрасль международного туризма, межкультурный подход, игровые и информационные технологии.

INTERCULTURAL COMPETENCE FORMATION OF FUTURE PROFESSIONALS IN THE INTERNATIONAL TOURISM BRANCH BY MEANS OF GAMES AND INFORMATION TECHNOLOGIES

I. Lypska

Theoretical justification for intercultural competence formation of future professionals in the international tourism industry by means of games and information technology has been given in the article. Stages of the intercultural approaches implementation into the learning process have been provided.

Keywords: the intercultural competence, international tourism industry, an intercultural approach, games and information technology.

Тенденції розвитку сучасного світового суспільства у всіх аспектах життєдіяльності людини призвели до необхідності знаходження шляхів формування глобального багатокультурного соціуму [1, с. 35].

У такому соціумі проживають люди різної етнічної, соціально-економічної, лінгвістичної та релігійної приналежності. Європейська дидактика визнає полікультурну освіту основоположним принципом, який спрямовує навчально-виховну діяльність навчальних закладів різних країн Європи на взаємне визнання та взаємодію культур [8].

Основними аспектами полікультурної освіти, які останнім часом активно розробляються вітчизняними та європейськими дослідниками, є: міжкультурна освіта у контексті міграції; визнання культурних, національних, мовних та етнічних меншин, що передбачає визнання їх прав і цінностей культурної спадщини, уникаючи егоцентричних поглядів; визнання інших культурних громад активними учасниками, які творять багатокультурну суспільну реальність, відповідають за власний розвиток і загальний культурний розвиток багатокультурного суспільства, до якого вони належать; знання прав людини; наголошення на поняттях рівності, миру, гідності, демократії, боротьби проти расизму, расистської дискримінації, ксенофобії і всіх форм нетолерантності й насильства, захист меншин, захист прав мігрантів, осіб з особливими потребами, прав дитини) [9].

Туристична галузь – не є дійсно вирішальним явищем для розв'язування вищезазначених проблем, але є одним з найбільш ефективних засобів формування дружніх відносин між народами [1, с. 35].

Фахівці туристичної галузі навчаються організації різних засобів раціонального дозвілля, активного відпочинку і виявлення здорового способу життя для широких верств населення і різних за віком. Цінності туризму: оздоровча, освітня, пізнавальна та виховна потребують формування у майбутніх спеціалістів даної галузі такого виду компетентності як міжкультурна або полікультурна компетентність.

Термін «компетентність» досить широко вживається в різних галузях наукового знання. Етимологічно це слово (*compeo*) в перекладі з латинської мови означає «домагаюся», «відповідаю», «походжу» [4].

Певні відмінні риси спостерігаються при вивченні такого феномену як міжкультурна компетентність, яка розглядається вітчизняними й закордонними дослідниками як компетентність, що стосується життя в багатокультурному суспільстві [1, с.36]. Проблеми розвитку, виховання і формування полікультурної компетентності реалізуються у рамках полікультурної освіти, спираючись на компетентнісний і культурологічний підходи. [4].

На сьогоднішній день проблеми формування міжкультурної компетентності широко розкриваються у психолого-педагогічних дослідженнях вітчизняних вчених. Так, Данілова Л.Ю. у своїй монографії висвітлює зміст та культуру полікультурної компетентності [3].

Липова І. В. формулює етапи становлення полікультурної компетентності вихователів у дошкільних закладах [5].

Степанов Є. П. запевняє, що побудова змісту процесу формування культури міжетнічних відносин студентів базується на таких гуманістичних етнопедагогічних принципах: культуровідповідність; етнізація; планетарна компліментарність; міжнаціональна злагода; міжкультурний діалог; культивування поваги до національних почуттів різних народів з їх мовою, культурою і традиціями; художньо-образне втілення національної специфіки в різних видах мистецтва. [6].

Внесок у розвиток вивчення феномену міжкультурної компетентності зробили такі зарубіжні вчені, як Г. Бейкер, Д. Бенкс, С. Бенкс, У. Боос-Ньюнінг, Х. Гепферт, Д. Голднік, Р. Гарсія, К. Ірвін, В. Міттер, Т. Рюлькер, Д. Хоуп, У. Шмідт та ін. [2].

Разом з тим, існуючи дослідження націлені на соціально-психологічні аспекти формування такої компетентності у особистості в цілому, а запропоновані педагогічні технології не сприяють цілеспрямованому формуванню міжкультурної компетентності студентів такої особливої сервісної галузі як туристична.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що для формування міжкультурної компетентності майбутніх міжнародних туристів необхідним є педагогічний, дидактичний та методичний інструментарій, який функціонує як комплексне педагогічне поняття. В рамках даної статті було запропоновано ігрові та інформаційні технології як системні категорії педагогіки.

Метою статті – є теоретичне обґрунтування формування міжкультурної компетенції у майбутніх фахівців сфери міжнародного туризму засобами ігрових та інформаційних технологій.

У зв'язку з цим необхідно виділити такі компоненти формування міжкультурної компетентності фахівці спеціальності «Міжнародний туризм», знання і засвоєння яких за допомогою педагогічних технологій має бути ефективним:

- країнознавчий компонент (отримання знань про національні особливості країн та народів й уміння їх застосовувати в ситуаціях міжкультурної взаємодії);
- соціолінгвістичний компонент (мовні особливості комунікації у галузі міжнародного туризму);
- соціально-психологічний компонент (володіння соціо- і культурно обумовленим сценарієм, національно-специфічними моделями поведінки в туристичній сфері);
- культурологічний компонент (соціокультурний, історико-культурний, етнокультурний фон).

Компоненти міжкультурної компетентності націлені на її формування у студентів галузі міжнародного туризму, що потребує сприяння поширенню теоретичних знань з метою їх подальшого практичного використання у практичній діяльності. Такі знання стимулюють інтегрування культур, мов і інформаційних ресурсів у сфері міжнародного туризму для втілення в життя завдань, що постають перед сучасним суспільством.

Формування міжкультурної компетентності у студентів засобами ігрових та інформаційних технологій здійснюється значною мірою за рахунок правильної реалізації етапів міжкультурного підходу в процесі навчання. Такий підхід забезпечує формування компетентності в тісному зв'язку з іншими етнічними, культурними, соціальними, політичними і адміністративними чинниками, що містять різноманітні пізнавальні відомості про історію розвитку традицій та менталітету того чи іншого народу.

Даний підхід реалізується за наступними етапами:

1. У результаті здійснення міжкультурного підходу у процесі формування міжкультурної компетентності відбувається відновлення певних компонентів змісту навчання. Підібрані ігрові технології (ігри-вправи, ігри-ситуації, ігрові дискусії,) повинні бути наповнені полікультурним характером, мати пізнавальну і країнознавчу цінність. Доцільно використовувати ілюстративний матеріал для розкриття змісту запропонованих тем (сервіс міжнародного туризму, робота туристичного менеджера). Такий ілюстративний матеріал сприяє реалізації важливих принципів навчання в такій специфічній сфері, як туризм: комунікативність, наочність, новизна, функціональність. Головною метою такої

роботи є формування в майбутніх фахівців уміння поєднувати теоретичні знання з практичною діяльністю. На даному етапі ігрова діяльність включає такі функції: спонукальну (викликає інтерес у студентів) та комунікативну (засвоєння елементів культури спілкування майбутніх спеціалістів) [7].

2. У наступному етапі реалізації міжкультурного підходу у процесі формування міжкультурної компетентності у майбутніх фахівців спеціальності «Міжнародний туризм» уточнюється і удосконалюється система прийомів роботи з тим або іншим аспектом комунікації, одночасно застосовуються прийоми роботи з країнознавчими та лінгвокраїнознавчими наочними матеріалами, набуваються і удосконалюються технічні навички взаємодії на основі використання ділових ігор (дослідницькі: за розв'язуваннями завданнями і цілями; виробничі: розв'язання проблем, пов'язаних із ліквідацією “вузьких місць” на виробництві; навчальні: у випадку розв'язання проблем, пов'язаних із підготовкою до виконання професійних функцій на виробництві) [7].

У випадку підготовки майбутніх спеціалістів туристичної галузі доцільнішим є використання ситуаційних ділових ігор з метою розв'язання оперативних проблем та екстрених ситуацій, тобто форс-мажорні ситуації, з якими студенти можуть зіткнутися у майбутній професійній діяльності. На цьому етапі ділова гра виконує такі функції: самореалізація (кожен учасник гри реалізує свої можливості); розвивальна (розвиток уваги, волі та інших психічних якостей) та розважальна (отримання задоволення) [7].

Крім загальноприйнятих принципів (проблемності, імітації умов і динаміки виробництва, моделювання змісту професійної діяльності людей, двоплановості ігрової навчальної діяльності, спільної діяльності учасників гри, діалогічної взаємодії партнерів по грі), які прийнято використовувати у процесі конструювання і проведення ділових навчальних ігор, ми пропонуємо власні принципи її організації та впровадження.

Перший принцип – це принцип орієнтованості на формування міжкультурної компетенції з метою навчання комунікації у сфері туризму. Цей принцип спирається на принцип комунікативності, який повною мірою відображає специфіку сфери. Реалізація принципу в навчальному процесі означає, що формування міжкультурної компетентності відбувається шляхом і завдяки здійсненню тими, хто навчається. Іншими словами, оволодіння комунікацією у заданій сфері спрямовано на їх практичне використання в процесі ділової гри. У зв'язку з цим навчальна ділова гра організується так, щоб ті, хто навчається, виконували вмотивовані дії з країнознавчим та професійним матеріалом для вирішення комунікативних завдань, спрямованих на досягнення мети і намірів взаємодії.

Процес навчальної професійної підготовки будуватиметься адекватно реальному робочому процесу. Проте процес навчання не може повністю збігатися з процесом, який має місце в реальному житті, оскільки навчання у вищих навчальних закладах відбувається в штучних професійних умовах. Тому йдеться тільки про максимальне зближення процесів навчання і реальної професійної взаємодії за такими найважливішими параметрами як некомунікативно та комунікативно вмотивована поведінка того, хто навчається, того, хто навчає, і наочність організації гри. Вони забезпечуються ретельним відбором комунікативно-професійних намірів, тем, ситуацій, які відображають інтереси і потреби студентів.

Принцип, що розглядається, передбачає побудову ділової гри як моделі процесу реальної професійної взаємодії. Модель повинна зберігати всі істотні риси об'єкта, який моделюється. Для процесу комунікації – це вмотивований характер дій як тих, хто навчається, і тих, хто навчає.

Реалізація принципу орієнтованості на формування міжкультурної компетенції з метою навчання комунікації в сфері туризму (комунікативна спрямованість) пов'язана з проблемою відсутності психологічної реальності, що не може не позначитися на результатах навчання, а починає сприйматися як щось абстрактне, відірване від безпосередніх практичних потреб. Це знижує мотивацію. Повернути відчуття психологічності реальності може тільки негайна і безпосередня практична реалізація засвоюваного змісту навчання. Мова йде про реалізацію в умовах, що імітують практичну діяльність.

Отже, в аудиторії стає необхідним імітувати реальні умови спілкування за допомогою професійних ситуацій так, щоб реальні дії студентів здійснювалися за допомогою розв'язання проблем в певних комунікативних ситуаціях у межах заданої сфери та відповідної тематики.

Другий принцип – це принцип гнучкого управління процесом взаємодії у грі.

Даний принцип включає три компоненти:

- точне уявлення тими, хто навчається і тими, хто навчає, про цільовий стан досягнутий результатом навчальної дії (ділової гри), про його кінцеву поведінку;

- ретельне прогнозування труднощів, з якими може стикатися студент на шляху досягнення накресленого рівня, і їх «покрокове» подолання;

- зворотний зв'язок – отримання студентом інформації про успіх або неуспіх його навчальної діяльності.

Вимога уявлення про цільовий стан (кінцеву поведінку) протягом всієї гри в результаті формування конкретної навички або вміння, тобто там, де наявна відносно завершена навчальна діяльність.

При цьому важливо, щоб цільовий стан характеризувався за всіма істотними критеріями. Якщо метою є досягнення сформованості у майбутніх фахівців міжкультурної компетентності для взаємодії в сфері туризму, то цього рівня навичок і вмінь можна досягти, дотримуючись таких критеріїв, як: знання особливостей комунікації вказаної сфери, вміння використовувати професійні навички та вміння в процесі взаємодії, розуміння культурних, ментальних, політичних та інших особливостей інших країн та народів, креативність прийняття рішень щодо заданої теми, вирішення проблемних ситуацій туристичної сфери, рівень самостійності (наявність різних підказок або їх відсутність), структурність дій студентів тощо.

Крім того, той, хто грає, повинен розрізняти прогнозовані труднощі об'єктивного і суб'єктивного характеру. Об'єктивні труднощі, наприклад, при формуванні міжкультурної компетентності туристичної сфери впливають тоді, коли для засвоєння одного зі спеціальних культурних феноменів, студент повинен розуміти ключове базисне історичне поняття. Ці труднощі пов'язані з крайнознавчими та історичними особливостями будь-якої країни.

Передбачаючи наявність таких труднощів, доцільно проводити ділові ігри з метою з'ясування рівня засвоєння знань сфери туризму і вмінь взаємодіяти в ній.

Такого роду ділові ігри пропонуються для того, щоб подолати «відчуженість» студентів від взаємодії у кроскультурному процесі, а також подолати незадовільний рівень володіння країнознавчими знаннями, недостатню автоматичність вибору рішень або їх правильної побудови. Усе це створює необхідність «приписувати» (програмувати) відповідні доїгрові повторювально-підготовчі дії.

Прогнозування труднощів та їх покорокове подолання фактично невід'ємні від забезпечення так званого зворотного зв'язку.

Зворотний зв'язок є періодичним інформуванням студентів за допомогою «ключів» про успіх або неуспіх, правильність або неправильність його навчальних дій і є «підживленням» його інтелектуальної активності.

Розглянувши принципи організації ділових ігор, доцільно звернутися до наступного, третього етапу реалізації міжкультурного підходу у процесі формування міжкультурної компетентності у майбутніх фахівців спеціальності «Міжнародний туризм».

3. Цілеспрямована і постійна робота з реалізації міжкультурного підходу у процесі формування міжкультурної компетентності дозволяє систематизувати діагностичне та корекційне навчання засобами інформаційних технологій.

Таке навчання забезпечує стійкий, корисно планований результат у сфері практичних навичок і вмінь. Цей результат має двосторонній характер. З одного боку, створюється стійка основа навичок і умінь з практичного застосування професійних знань. З іншого боку, як корисний результат такої навчальної роботи слід розглядати великі культурологічні знання, що набувають студенти в даній сфері. Ці знання стають складовою частиною інформаційного тезаурусу тих, хто навчаються.

Цілеспрямована робота з реалізації інформаційного аспекту сприяє, з одного боку, підвищенню інтересу до предмета, з іншого боку – створює позитивну мотивацію при засвоєнні необхідних навичок та вмінь при одержанні культурологічної інформації за допомогою і на основі цих засобів. Це веде до розвитку і вдосконалення міжкультурної компетентності студентів.

Інформаційні технології забезпечують великий внесок у формування різних видів компетенції студентів – міжкультурної (полікультурної), комунікативної, мовної, країнознавчої, лінгвокраїнознавчої, компенсаторної та ін. Тому робота з впровадженням інформаційних технологій у процесі навчання у вищих навчальних закладах не повинна бути стихійною, а має бути керованою.

Для керування використанням інформаційними технологіями у процесі навчальної діяльності для формування міжкультурної компетентності в туристичній сфері можна використовувати найрізноманітніші засоби. По-перше, це створення спеціальних віртуальних блоків міжкультурних аспектів туристичної сфери, згідно з їх приналежністю до тієї або іншої її галузі. Такі блоки можуть бути запропоновані майбутнім спеціалістам у рамках комп'ютерного підручника як програмно-методичного комплексу, який забезпечує можливість самостійно засвоїти навчальний курс або його розділ; контрольноючих програм та програмних засобів, призначених для перевірки та оцінки знань, умінь та навичок студентів; тренажерів – навчально-тренувальних пристроїв, які забезпечують формування та закріплення навичок, а також можливість перевірки досягнутих результатів; ігрових програм – програмних засобів, які забезпечують додаткові, порівняно з навчальними програмами, дидактичні можливості [7].

Віртуальні блоки сфери туризму у рамках вищенаведених інформаційних технологій визначаються нами як спосіб подання окремих складових міжкультурної компетентності з національним компонентом, робота над якими здійснюється протягом усього курсу в рамках даної галузі.

Такі віртуальні блоки виконують функцію засобу управління. Крім того, вони мають інші важливі функції: а) функцію у змістовому наповненні навчального матеріалу; б) контрольню-координуючу функцію; в) функцію підбиття результатів роботи щодо засвоєння матеріалу із соціокультурним компонентом за певною темою на різних ступенях навчання.

Запропоновані віртуальні блоки забезпечують поетапну подачу інформації протягом навчання. На початку навчання інформація подається в мінімальній кількості, потім вона збільшується і ускладнюється як за обсягом, так і за змістом. Поділ культурологічних і соціокультурних відомостей за етапами навчання диктується не тільки пізнавальними, але й мовними можливостями того, кого навчають.

Віртуальні блоки мають певну структуру алгоритмів. У них наводяться предметно-орієнтовний клас алгоритмів із соціокультурними компонентами та відповідне дидактичне забезпечення.

Дидактичне забезпечення — це, з одного боку, мікроінформації, інші країнознавчі узуси. З іншого боку, ми маємо справу з набором прагматичних алгоритмів, що забезпечують і роблять більш наочним процес програмного функціонування інформації масштабного рівня. Такі програми моделюють мікрота макросвіти, об'єкти певного середовища, їх властивості, співвідношення між об'єктами, операції над ними. До них відносяться:

- навчальне моделювання, яке сприяє уяоченню навчання, а вивчення процесів у їх динаміці — більш глибокому та свідомому засвоєнню навчального матеріалу. Таким чином, реалізується поетапне, крокове формування міжкультурної компетентності туристичної сфери;

- гіпермедіа-технології, які надають можливість працювати з професійними туристичними текстами та проспектами шляхом виділення ключових об'єктів (слів, фраз, малюнків), організації перехресних посилань між ними;

- мультимедіа-технології (багатоваріантне середовище), які пов'язані зі створенням мультимедіа-продуктів: електронних книг, мультимедіа-енциклопедій, комп'ютерних фільмів, баз даних тощо;

- кейс-технологія, яка надає можливість аналізувати конкретну ситуацію у виробництві, тобто максимально відчутти себе відповідальним учасником виробничого процесу [7].

Розглянувши основні проблеми полікультурної освіти, надавши аналіз досліджень щодо формування міжкультурної комунікації, виклавши компоненти формування міжкультурної компетентності у фахівців галузі «Міжнародний туризм» та запропонувавши реалізацію чотирьох етапів міжкультурного підходу в процесі навчання засобами ігрових та інформаційних технологій, ми можемо зробити наступні висновки:

- підвищення інтересу і загальної мотивації навчання, швидкість формування міжкультурної компетентності можуть і повинні здійснюватися через нові форми роботи і причетність до пріоритетного напрямку науково-технічного прогресу;

- особливості туристичної сфери зумовлюють необхідність формування всіх видів компетентностей, міжкультурної тощо. Це пов'язано з професійною діяльністю майбутнього фахівця в системі європейської інтеграції як особистості, здатної і готової брати участь у міжкультурному спілкуванні.

- використання таких феноменів як ігрові та інформаційні технології сприяє формуванню у майбутніх фахівців міжкультурної компетентності в галузі туризму, що забезпечить їх подальшу ефективну професійну діяльність.

Перспективами подальшого розгляду можуть стати теоретико-методичні засади формування міжнародної компетентності у фахівців зазначеної галузі як комплексного навчального процесу.

Література:

1. Гончарова І.С. Формування полікультурної компетентності студентів туристичних спеціальностей / І.С. Гончарова // Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка, Серія: Педагогічні науки. Частина І. – 2011. № 14 (225). – С. 32-37.

2. Грушевицкая Т.Г. Основы межкультурной коммуникации : учеб. для вузов / Т. Г. Грушевицкая, В.Д. Понков, А. П. Садохин ; под. ред. А.П. Садохина. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 352 с.

3. Данилова Л.Ю. Содержание и структура поликультурной компетентности студента / Л.Ю. Данилова // Научные исследования: информация, анализ прогноз : монография / Под ред. проф. О.И. Кирикова. Книга 13. – Воронеж: Воронежский госпедуниверситет, 2007. – С. 158-173.

4. Козак В. Формування іншомовної комунікативної компетенції майбутніх фахівців морського флоту. Автореф. дис... канд. пед наук: 13.00.04 / Південоукр. Держ. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського. – О., 2001. – 20 с. – укр. [Електронний ресурс] - <http://www.lib.ua-ru.net/inode/6567.html>.

5. Липова И. В. Становление поликультурной компетентности воспитателя в условиях профессиональной деятельности в дошкольном учреждении : дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.08 / Ирина Владимировна Липова. – Волгоград, 2010. – 226 с.

6. Степанов Є. П. Проблема формування культури міжетнічних відносин у сучасній педагогічній науці / Є. П. Степанов // Освіта Донбасу. – 2010. – № 2. – С. 13.

7. Фицула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2006. – С. 184.

Електронні ресурси:

8. White Paper [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.coe.int/t/dg4/intercultural/whitepaper_EN.asp#P27_2138.

9. CoE Documents [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.coe.int/t/dg4/intercultural/documents_EN.asp.

INTERCULTURAL COMPETENCE FORMATION OF FUTURE PROFESSIONALS IN THE INTERNATIONAL TOURISM BRANCH BY MEANS OF GAMES AND INFORMATION TECHNOLOGIES

I. Lypska

Abstract. Nowadays, the problem of intercultural competence forming is widely researched in psychological and pedagogical works of scientists.

Intercultural competence of international tourists forming requires necessary pedagogical, didactic and methodological tools, which could function as a complex pedagogical concept.

Certain types of games and information technologies have been suggested in this article. In addition, components of professionals' intercultural competence formation in specialty «International Tourism» have been proposed: geographic component; sociolinguistic one; social-cultural and psychological components.

The components of intercultural competence are aimed at its students' formation in International Tourism branch, which requires the promotion of theoretical knowledge for further practical use in practice. Formation of intercultural competence of students by means of gaming and IT is carried out through proper implementation of intercultural approach phases in education. This approach ensures the formation of competence in close contact with other ethnic, cultural, social, political and administrative factors; it contains a variety of educational information about the history of peoples' traditions and mentality.

Having reviewed the main problems of multicultural education, having provided analysis of studies on the intercultural competence specialists in International Tourism branch formation and having proposed four phases of the intercultural approach implementing into the process of learning by games and information technologies means, we can draw the following conclusions: interest increase and motivation of general education, the rate of formation of intercultural competence can and should be done through new forms of work and involvement in the priority direction of scientific and technical progress; tourism sphere peculiarities provide the necessity of all competencies formation, as well as the intercultural one; use of such phenomena as games and information technology promotes future professionals intercultural competence in the field of tourism, which will ensure their subsequent effective professional activity.

ЩОДО ЗМІСТУ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОРГАНІЗАЦІЙ

УДК 377.8 : 37.015

Вєлкова О.В.

В статье рассматривается проблема обогащения содержания социально-гуманитарных дисциплин в процессе формирования культуры профессионального взаимодействия будущих менеджеров организаций. Высветлены ведущие направления организации и проведения лекционных и практических занятий. Акцентировано внимание на отдельных технологиях обучения, активизирующих деятельность субъектов образовательного процесса.

***Ключевые слова:** социально-гуманитарные дисциплины, будущие менеджеры организаций, культура профессионального взаимодействия будущих менеджеров организаций.*